

C-199

Green Deal Stimuleren van biobased producten voor de openbare ruimte

Partijen

1. De Minister van Economische Zaken, de heer H.G.J. Kamp, handelend in zijn hoedanigheid van bestuursorgaan;
2. De Staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu, mevrouw S.A.M. Dijkma, handelend in haar hoedanigheid van bestuursorgaan;

Partijen genoemd onder 1 en 2 hierna samen te noemen: Rijksoverheid;

3. Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Brabant, handelend als bestuursorgaan, te dezen vertegenwoordigd door, de heer J.J.C. van den Hout, Gedeputeerde Natuur, Water en Milieu, daartoe gemachtigd door de Commissaris van de Koning hierna te noemen: de provincie Noord-Brabant;
4. Het college van burgemeester en wethouders van gemeente Bergen op Zoom, handelend als bestuursorgaan, te dezen vertegenwoordigd door mevrouw Y.J.M.M. Kammeijer-Luycks, wethouder, hierna te noemen: de gemeente Bergen op Zoom;
5. Avans Hogeschool, te dezen vertegenwoordigd door mevrouw ir. ing. P.T.C Koenders, directeur van het samenwerkingsverband Het Centre of Expertise Biobased Economy (CoE BBE).
6. Dolmans Landscaping Group BV, vertegenwoordigd door ing. M.H.J. Hoppenbrouwers, functie regiomanager;
7. PEP Business BV, te dezen vertegenwoordigd door de heer ing. V.J.M.A. van Rijsewijk, directeur;
8. Natural plastics BV, te dezen vertegenwoordigd door de heer ing. L.J.M van Vuuren, directeur.

Hierna allen samen te noemen: Partijen.

Algemene overwegingen

1. Om onze welvaart ook voor toekomstige generaties te behouden is het nodig om het concurrentievermogen van onze economie te versterken en tegelijkertijd de belasting van het milieu en de afhankelijkheid van fossiele energie en schaarse grondstoffen te verminderen.
2. Creativiteit, ondernemerschap en innovatie zijn essentieel om deze omslag naar groene groei mogelijk te maken. Bedrijven, burgers en maatschappelijke organisaties nemen volop concrete initiatieven voor vergroening van economie en samenleving. Met de Green Deal Aanpak wil het kabinet deze dynamiek in de samenleving op groene groei optimaal benutten.
3. Het kabinet streeft ernaar een circulaire economie te realiseren en wil de (Europese) markt voor duurzame grondstoffen en hergebruik van schaarse materialen stimuleren (Regeerakkoord 2012). Deze transitie naar een circulaire economie moet onder andere bijdragen aan de ambitie van het Groene Groei beleid van deze regering.
4. Green Deals bieden bedrijven, burgers en organisaties een laagdrempelige mogelijkheid om samen met de overheid te werken aan groene groei. Initiatieven uit de samenleving staan daarbij aan de basis. Daar waar deze tegen belemmeringen aanlopen die volgens initiatiefnemers kunnen worden aangepakt op rijksniveau, wil het kabinet zich inzetten deze weg te nemen of op te lossen om zo deze initiatieven te faciliteren en te versnellen. In een Green Deal leggen partijen hierover concrete afspraken schriftelijk vast.

5. De resultaten van een Green Deal kunnen gebruikt worden bij andere, vergelijkbare projecten, waardoor er navolging kan plaatsvinden en de reikwijdte van een Green Deal kan worden vergroot zonder dat daar specifieke ondersteuning vanuit de Rijksoverheid tegenover staat.

Specifieke overwegingen

6. De biobased economie is een vorm van circulaire economie die voor zijn energie en materialen niet meer afhankelijk is van fossiele brandstoffen, maar van groene grondstoffen. Het gebruik van biobased materialen in bijvoorbeeld de openbare ruimte is nu al mogelijk, maar stagneert onder meer door het gebrek aan bekendheid en ervaring bij de inkoopende overheden met biobased producten. Leveranciers van biobased producten geven aan dat zij erg geholpen zouden zijn als overheden op willen treden als leading customer voor hun producten. Naast extra omzet ('no aid, but trade') scheidt dit ook vertrouwen naar andere potentiële afnemers hetgeen de transitie naar een biobased economie ten goede komt. Uit ervaringen in de provincie Zeeland blijkt dat provinciale en gemeentelijke overheden weliswaar positief staan tegenover het gebruik en de inkoop van biobased producten en materialen, maar dat het daadwerkelijk aanschaffen ervan in de praktijk om meerdere redenen toch vaak moeizaam van de grond komt. Bestuurders, budgethouders en inkopers binnen overheden zijn zich namelijk vaak nog onvoldoende bewust wat nu precies de 'biobased economie' is, wat het nut en noodzaak ervan zijn en wat er zoal op de biobased markt te koop is. Als ze al wel bekend zijn met de biobased economie, wordt dit vaak als een 'te dure' oplossing ervaren. Daarom is er geen algehele draagkracht in de organisatie én tussen betrokken organisaties, waardoor biobased inkopen bij het rijk, provincies en gemeenten onvoldoende van de grond komt. Partijen willen hier wat doen. Zij willen door middel van een wijze van aanpak, de methode 'Magneet' die wordt gebruikt bij een aantal concrete pilotprojecten ervaring opdoen met biobased economie. Kennis en ervaring die met deze methode en deze pilotprojecten worden opgedaan worden breed gedeeld.
7. *Provincie Noord-Brabant*: De provincie Noord-Brabant wil de ontwikkeling van de biobased en circulaire economie ondersteunen met name door praktijkgerichte kennisontwikkeling. De provincie steunt daarbij initiatieven die mogelijkheden/potentieel bieden voor brede toepassing en daarmee ook van betekenis zijn voor andere sectoren, bedrijven en gebieden. In samenwerking met Partijen kan de provincie daaraan eerder, beter en sneller vorm en inhoud geven, vooral vanwege de synergie-effecten en kruisbestuiving tussen de partijen.
8. *Gemeente Bergen op Zoom*: De gemeente Bergen op Zoom vindt deelname aan deze Green Deal belangrijk voor de ontwikkeling van haar Innovatiecentrum Circulaire Economie, waarin ook de biobased economie is opgenomen. Dit wordt een experimenteer- en ontwikkelplek voor duurzaam bouwen, slimme maakindustrie, creatieve industrie en is ook een TechBizz Center. Het innovatiecentrum is geïncorporeerd in de verschillende beleidsterreinen van de gemeente. Vanuit onderwijs ligt bijvoorbeeld de opdracht om enerzijds bewustwording te creëren over de kansen en voordelen van een circulaire en biobased economie. En anderzijds de mogelijkheid te bieden om mensen op te leiden in een segment waar Bergen op Zoom en de Regio West Brabant zich wil onderscheiden en waar op economisch gebied grote kansen liggen.
9. *Centre of Expertise Biobased Economy (CoE BBE)*: Het CoE BBE is een samenwerkingsverband tussen Avans (penvoerder) en Hogeschool Zeeland dat bedrijven helpt hun biobased ambities te vervullen door met hen het HBO-onderwijs te vernieuwen en toegepast onderzoek uit te voeren. Zo zorgt het CoE BBE voor uitstekend opgeleide professionals die de transitie naar een biobased society kunnen dragen en vormgeven. Leidraad hierbij is de regionale innovatieagenda 'Agro Meets Chemistry Zuidwest Nederland'. De ambitie van de regio Zuidwest is om door te groeien naar een Europese biobased topregio van formaat. Het CoE BBE is hierin het centrale ankerpunt voor het HBO-onderwijs en doet vanuit dit oogpunt mee aan deze Green Deal.

10. *Dolmans Landscaping Group BV*: Dolmans Landscaping Group BV is een multidisciplinair groenvoorzienings-bedrijf met 1000 medewerkers, gespecialiseerd in ontwerp, aanleg en beheer van buitenruimte in de breedste zin. Door het grote aantal specialismen, waaronder design, de landschapsarchitectuur, de technische uitwerking, de realisatie, het onderhoud en desgewenst ook de financiering en de landelijke dekking worden zowel bedrijven, overheden, sportclubs, instellingen als particulieren bediend. In deze Green Deal wil zij haar netwerk en expertise inbrengen en actief kennisdelen met betrokken partijen en overige relevante netwerken.
11. *PEP Business Creators BV en Natural Plastics BV*: Deze organisaties willen een werkelijke versnelling realiseren in toepassing en gebruik van biobased materialen geschikt voor de openbare ruimte, door het creëren van een stimulerende context, zodat de maatschappelijke voordelen van circulair/biobased beheer van de openbare ruimte maximaal verzilverd worden voor en door gemeenten, aannemers, particulieren, circulaire en biobased leveranciers en het natuurlijk kapitaal zelf.

Komen het volgende overeen:

1. Doel

Artikel 1. Doel

Doel van deze Green Deal is om te komen tot een versnelling van de biobased economie door gerichte toepassing van biobased producten in de openbare ruimte. De openbare ruimte is gekozen omdat overheden in dit domein veel impact op de stimulering van de biobased economie hebben en vanwege een relatief groot volume van bestaande biobased producten die daarbij kunnen worden ingezet. Bovendien hebben veel van deze producten in dit domein een toegevoegde waarde, bijvoorbeeld vanwege de biologische degradeerbaarheid.

Dit doel willen de Partijen bereiken door:

- kennis en voorlichting te geven over biobased economie en het gebruik van biobased producten en materialen in de openbare ruimte aan alle lagen van de bij deze Green Deal betrokken overheden die inkopen en in het algemeen voor inkopers van overheden;
- ten minste 4 pilotprojecten bij de bij deze Green Deal betrokken overheden uitvoeren aan de hand van de methode “Magneet” en de leerervaringen hiervan vastleggen en borgen in deze organisaties en vervolgens breed communiceren naar relevante stakeholders.

Na de uitvoering van deze Green Deal zijn:

- a. de pilotprojecten uitgevoerd, geëvalueerd en de behaalde resultaten geborgd;
- b. de bij de pilotprojecten betrokken organisaties zich bewust van de mogelijkheden van de biobased economie en biobased producten en hebben ze een toekomstvisie op dit vlak.

2. Inzet en acties

Artikel 2. Inzet en acties Rijksoverheid

De Rijksoverheid zal:

- kennis van en ervaring met biobased inkopen inbrengen;
- de mogelijkheden uit de aanpak Duurzaam Grond Weg en Waterbouw (GWW) inbrengen;
- de expertise van PIANOo aanbieden voor de praktische ondersteuning ten aanzien van biobased inkopen bij de aanbestedingstrajecten van de bij deze Green Deal betrokken overheden en in het algemeen;

- positieve uitkomsten van de pilotprojecten en deze Green Deal inbrengen in de rijksbrede aanpak voor Maatschappelijk Verantwoord Inkopen;
- ervaringen met de uitvoering van deze Green Deal uitdragen, onder meer via de website www.biobasedeconomy.nl, www.pianoo.nl en www.greendeals.nl.

Artikel 3. Inzet en acties Provincie Noord-Brabant

De provincie Noord-Brabant zal:

- zich inzetten om bij hun projecten op het gebied van de circulaire/biobased economie te bezien of die in aanmerking kunnen komen als pilotproject voor deze Green Deal;
- vooral initiatieven voor pilotprojecten bezien die mogelijkheden bieden en potentie hebben voor bredere toepassing en daarmee ook van betekenis zijn voor andere toepassingen voor biobased producten dan de openbare ruimte;
- bezien of zij één of meerdere pilotprojecten kan ondersteunen. De precieze invulling van de rol van de provincie bij een pilotproject zal per project bepaald worden;
- signaleren en waar mogelijk wegnemen van belemmeringen voor de biobased/circulaire economie;
- haar netwerk inzetten om resultaten en ervaringen van een pilotproject te delen met het oog op een groter bereik waardoor, ook buiten de scope van een pilotproject kennis hierover kan worden opgedaan.

Artikel 4. Inzet en acties Gemeente Bergen op Zoom

De gemeente Bergen op Zoom zal:

- haar leerervaringen rondom de integrale implementatie van circulair en biobased beleid inbrengen;
- minimaal 1 pilotproject inbrengen, zoals parken en gebieden die volwaardig ingericht gaan worden;
- het Innovatiecentrum Circulaire Economie als experimenteer- en ontwikkelplek beschikbaar stellen aan de bij de uitvoering van de pilotprojecten betrokken deelnemers van deze Green Deal voor de verdere ontwikkeling van de biobased economie.

Artikel 5. Inzet en acties Centre of Expertise of Biobased Economy

Het Centre of Expertise of Biobased Economy zal:

- zich inspannen het doel van Green Deal te versterken met kennis, kunde en netwerk en de leerervaringen delen met de aangesloten opleidingsinstellingen;
- het delen, vastleggen, ontwikkelen en valoriseren van de behaalde resultaten in deze Green Deal waarborgen;
- resultaten, voortkomend uit deze Green Deal, presenteren in de online database Biobased Collectie en waar mogelijk in de fysieke 'biobased collectie';
- de pilotprojecten door middel van factsheets, voortkomend uit deze Green Deal, online presenteren;
- door middel van nieuwsbrieven de aandacht vestigen op de resultaten van deze Green Deal;
- de ontwikkeling van en samenwerking tussen regionale applicatiecentra onder meer het Biopolymeer Applicatie Centrum (BAC), het Kleuren Applicatie Centrum (KLAC) en de Rusthoeve bevorderen;
- waar dit relevant is haar netwerk, in de breedste zin van het woord, voor betrokkenen in deze Green Deal beschikbaar stellen en daar waar mogelijk als verbinder optreden;
- desgewenst toegepast onderzoek aanbieden aan de betrokken deelnemers bij deze Green Deal via haar lectoraten Biobased Products, Biobased Energy en Biobased Bouwen;
- de uitkomsten en geleerde lessen uit de Green Deal waar mogelijk en adequaat omzetten in voorlichtings- en onderwijsprogramma's.

Artikel 6. Inzet en acties Dolmans Landscaping BV

Dolmans Landscaping zal:

- minimaal 2 lopende projecten inbrengen als pilotprojecten;
- bij haar klantenkring en de reeds lopende werken in uitvoering op al haar vestigingen in Nederland middels nieuwsbrieven, social media de aandacht vestigen op de resultaten voortkomend uit deze Green Deal.

Artikel 7. Inzet en acties PEP Business Creators BV en Natural Plastics BV

PEP Business Creators BV en Natural Plastics BV zullen:

- ingebrachte pilotprojecten door de deelnemende overheden begeleiden en faciliteren volgens de methode 'Magneet' (zie ook artikel 8).
- de algehele coördinatie van de pilotprojecten verzorgen;
- de pilotprojecten evalueren en met de opgedane kennis aangeven hoe de pilotprojecten kunnen worden opgeschaald naar andere overheden. Dit door middel van het delen van kennis, kunde en bewustwording;
- de opgedane kennis delen met het CoE BBE, Regionale Onderwijs Centra, het Innovatiecentrum Circulaire Economie en PIANOo;
- zich inzetten dat andere overheden, organisaties en bedrijven zich aansluiten bij dit initiatief.

3. Werkwijze

Artikel 8. Uitvoering Green Deal: pilotprojecten en de methode 'Magneet'

Gelet op het doel van Partijen van deze Green Deal (zie artikel 1) wordt ervaring op gedaan met het inkopen van biobased producten voor de openbare ruimte door concrete pilotprojecten uit te voeren aan de hand van de methode 'Magneet' met in achtname van de geldende aanbestedingsregels. De methode 'Magneet' is opgebouwd uit 4 stappen: Bewustwording (1), Toekomstvisie (2), Samenwerken (3), Implementeren & Onderhouden (4). Hieronder is de uitvoering van de Green Deal volgens deze 4-stappen aanpak verder geconcretiseerd. Met de ervaring en resultaten van deze methodiek bij de pilotprojecten maar ook andere soortgelijke initiatieven voor het inkopen van biobased producten kan een platform worden gecreëerd om deze methode en andere biobased concepten/methoden/producten toe te passen en te monitoren.

1. *Bewustwording* Startpunt is het creëren van organisatorische samenhang van de bij een pilotproject betrokken overheid, met name tussen de verschillende afdelingen, die bestuurlijk en uitvoerend betrokken zijn bij biobased inkopen. Want dat is één van de concrete tools die overheden kunnen inzetten voor de stimulering van de biobased economie. Aansluitend zal bewustzijn over het nut en noodzaak van de circulaire en biobased economie bij de bij het pilotproject betrokken medewerkers actief in alle lagen van de (verticale) organisatie gerealiseerd worden. Daarbij kunnen de volgende activiteiten worden uitgevoerd:
 - a. Gerichtte intakes, voorlichting, brainstormsessies en workshops, waarbij praktijk gerichte best practices veelvuldig aan de orde komen. Ook zal gebruik worden gemaakt van het instrument 'de Aanpak Duurzaam GWW'. Op die manier zal inzicht gegeven worden in het maatschappelijk rendement van biobased beheer van de openbare ruimte. Hierbij zullen de voordelen voor het voetlicht worden gebracht en onderbouwd op basis van het 'Total Cost of Life model'.
 - b. Het inzichtelijk maken van het aanbod van biobased materialen voor de openbare ruimte, inclusief hun innovatie-potentieel. Hierbij zal online database Biobased Collectie en de fysieke 'biobased collectie' van CoEBBE ingezet worden.

2. *Toekomstvisie* De bij een pilotproject betrokken overheden werken aan hun biobased inkoop strategie via:
 - a. interviews, brainstormsessies en evaluaties van uitgevoerde projecten in kaart brengen, analyseren en adresseren van onbenutte kansen en knelpunten, die een versnelling van de toepassing van biobased producten in de openbare ruimte in de weg staan;
 - b. het ontwikkelen van een plan voor biobased beheer van de openbare ruimte op basis van de knelpuntsanalyse. Het kan hier bijvoorbeeld gaan om het versnellen van het proces voor het opnemen van de nieuwste technologieën in bestekken (contracten), mogelijkheid nieuwe toeleveranciers, benutten ruimte in raamcontracten en aanpassen inkoopcriteria overheden.
3. *Samenwerken* Op basis van de uitkomsten van de stappen 1 en 2 zullen de pilotprojecten bij betrokken overheden van start gaan. Per pilotproject worden consortia gevormd, waarbij de betrokken overheden, aannemers, toeleveranciers en kennispartijen vanuit de gedeelde visie effectief samenwerken. Gestreefd wordt om tijdens de looptijd van deze Green Deal per jaar in elk geval 1 pilotproject te starten. Hierbij kan ook gebruik worden gemaakt van mogelijkheden in de nieuwe aanbestedingswet, die naar verwachting op 1 juli 2016 in werking zal treden, m.b.t. het innovatie-partnerschap.
4. *Implementeren & Onderhouden* Na afronding van de pilotprojecten worden ze geëvalueerd door en waar relevant geborgd en breed onder de aandacht gebracht van andere overheden en onderwijsinstellingen.

4. Slotbepalingen

Artikel 9. Uitvoering in overeenstemming met het Unierecht

De afspraken van deze Green Deal zullen in overeenstemming met het recht van de Europese Unie worden uitgevoerd in het bijzonder voor zover de afspraken vallen onder de werking van de Europese regels met betrekking tot aanbesteding, mededinging, staatssteun en technische normen en voorschriften.

Artikel 10. Wijzigingen

1. Elke Partij kan de andere Partijen schriftelijk verzoeken de Green Deal te wijzigen. De wijziging behoeft de schriftelijke instemming van alle Partijen.
2. Partijen treden in overleg binnen zes weken nadat een Partij de wens daartoe aan de andere Partijen schriftelijk heeft medegedeeld.
3. De wijziging en de verklaringen tot instemming worden in afschrift als bijlagen aan de Green Deal gehecht.

Artikel 11. Evaluatie

1. Partijen zullen de uitvoering en werking van deze Green Deal voor 31 december 2018 evalueren.
2. De evaluatie zal worden verricht door PEP Business Creators BV en Natural Plastics BV en een verslag daarvan zal worden opgemaakt door CoE BBE.

Artikel 12. Toetreding van nieuwe partijen

1. Er kunnen nieuwe partijen toetreden tot deze Green Deal.
2. Een nieuwe partij maakt haar verzoek tot toetreding schriftelijk bekend aan PEP Business Creators BV. Zodra alle Partijen schriftelijk hebben ingestemd met het verzoek tot toetreding, ontvangt de toetredende partij de status van Partij van de Green Deal en gelden voor die Partij de voor haar uit de Green Deal voortvloeiende rechten en verplichtingen.
3. Het verzoek tot toetreding en de verklaring tot instemming worden als bijlage aan de Green Deal gehecht.

Artikel 13. Citeertitel

De Green Deal kan worden aangehaald als Green Deal 'Stimuleren van biobased inkoop voor de openbare ruimte'.

Artikel 14. Opzegging

Elke Partij kan deze Green Deal (te allen tijde) met inachtneming van een opzegtermijn van 2 maanden schriftelijk opzeggen.

Artikel 15. Nakoming

Partijen komen overeen dat de nakoming van de afspraken van de Green Deal niet in rechte afdwingbaar is.

Artikel 16. Inwerkingtreding

1. Deze Green Deal treedt in werking met ingang van de dag na ondertekening door alle Partijen en loopt tot en met 31 maart 2019.
2. Partijen nemen de uitvoering van alle in deze Green Deal genoemde afspraken zo snel mogelijk ter hand.

Artikel 17. Openbaarmaking

Deze Green Deal zal samen met andere afgesloten Green Deals openbaar worden gemaakt, onder andere in de Staatscourant, waardoor anderen kennis kunnen nemen van de gesloten Green Deals, zodat navolging hiervan kan worden bevorderd.

Aldus overeengekomen en in tweevoud ondertekend te Amsterdam op 14 april 2016.

De Minister van Economische Zaken,

.....
H.G.J. Kamp

De Staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu,

.....
S.A.M. Dijkema

Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Brabant,

.....
J.J.C. van den Hout, Gedeputeerde Natuur, Water en Milieu

Het college van burgemeester en wethouders van gemeente Bergen op Zoom,

.....
Y.J.M.M. Kammeijer-Luycks, wethouder

Avans Hogeschool,

.....
P.T.C. Koenders, directeur van het samenwerkingsverband Centre of Expertise Biobased Economy

Dolmans Landscaping BV,

.....
M.H.J. Hoppenbrouwer, regiomanager

Natural Plastics BV,

.....
L.J.M. van Vuuren, directeur

PEP Business Creators BV,

.....
V.J.M.A. van Rijsewijk, directeur